

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

LA PAU DE FILIPINAS

RA sembla que va de veras. Ja 'ns ho havian dit un mes enrera que lo de Filipinas estava acabat del tot, y en algunas poblacions l'entusiasme havia sortit de mare. Sort que 'ls ecos de las músicas el vent se 'ls emporta, y sort també que de las lluminarias un cop

apagadas, no 'n queda res!...

Varem tenir goig sense alegría, tota vegada que tot just s'acabava de festejar la pau y l'anunci de la presentació en massa dels principals cabecillas tágalos, se reberen telegramas de Filipinas donant compte de una renyida acció sostinguda per las nostras tropas contra 'ls que 's donavan per pacíficats.

Pero lo qu' es ara sembla que aixó no tornarà á succehir. La pau se dona per feta definitivament.

Fins el sereno del meu barri m' ho deya l' altre dia: —No ho duptri pas: per Nadal haurém pagat l' Aguinaldo.

Pagar l' Aguinaldo! Aquí está 'l secret de la pau de Filipinas. Se tracta á lo que sembla de una segona edició del Zanjón. Pero consi que 'l govern espanyol no compra á cap rebelde: lo que fa es pagarli 'ls gastos del viatge, quan se cansa de córrer aventuras y de produhir desgracias. Ja ho diu un adagi castellá: «A enemigo que huye puente de plata.» Lo govern fa pont de plata als cabecillas insurrectes, y si no bastés de plata 'ls hi faria d' or.

La veritat es que, ben considerada la cosa, tot lo que 's gasta en obtenir la pau, sembla barato.

La opinió pública excitada en lo comens de tota campanya, 's desborda, y tots los sacrificis li semblan poch á trucos d' obtenir un éxit brillant sobre 'l camp de batalla. Dona sanch y diners sense regatejar. Acompanya fins als barcos á las expedicions de tropas, aixordant l' ayre ab alarits d' entusiasme. 'S rabeja gustosa ab las austeritats y las costosas exigencias de un patriotisme devorador de vidas y caudals.

Pero prompte ve 'l desengany. Aquellas victorias que tothom somiava, ja s' alcanzan, pero may son decisivas. La resistencia y l' abnegació del soldat espanyol se posan de relleu á cada punt; pero en la práctica resultan poch menos qu' estérils. En algunas ocasions, com succeheix á Cuba fa mes de dos anys, estém seguint una partida esbojarrada á la gana pierde. Las victorias alcanzadas per medi de las armas no compensan las desventatjas produhidas per l' agotament de las nostras forsas.

Y aquells mateixos barcos que ab tanta pompa s' endugueren d' Espanya la flor de la joventut, tornan á la Península abarrotats de malalts esquilts, de tísichs y anémichs que dona fredat el veure'ls. Los cors se comouhen, la tristesa y 'l desengany abaten als esperits mes animosos, y 'ls que sigueren partidaris de la guerra á tot estrop, demanan la pau costi lo que costi.

Que la pau costa un pont de plata? 'S fa 'l pont de plata. Ab tal que l' enemich el passi no 's mira lo que

haja pogut importar. Per consol de nostre puntillós patriotisme, aném llavoras á buscar l' exemple de la calculista Inglaterra. Quan los inglesos comprenen que 'l combatre á un enemich ha de serlos 'hi molt gravós, procuran comprarlo.

No hi ha mes que una petita diferencia: 'ls inglesos solen efectuar la compra avants de comprometre milers de vidas y quantiosos interessos en una lluyta devoradora. Aquí la verifiquém quan ja no podém mes. Los inglesos son sempre positivistas: en cambi nosaltres no 'ns resignem á montar sobre 'l ruch de Sancho Panza, fins, que, perduts los estreps, hem caygut del roci de D. Quijote.

Y encare aixís siguessem previsors!...

La pau del Zanjón sigué menjar per avuy, fam per l' endemá: pau per un moment, guerra mes forta per un altre dia.

¿Qué será la pau de Filipinas?

L' Aguinaldo, en Llanera y demás capitossos de la insurrecció podran anarse'n del país ab lo ronyó cubert; pero com en aquest mon tot s' acaba, y 'ls diners mes depressa que moltras altras cosas, y com els mals exemples saldats ab beneficis troban sempre gran número de imitadors, bé pot donarse 'l cas de que ells mate' xos ó uns altras, mes tart ó mes dejorn, s' entreguin de nou á la productiva industria de armar insurreccions. Perque lo qu' ells dirán:—A riu revolt ganancia de cabecillas.

La previsió aconsella evitar semblants desditxas. Y als governants incumbeix procurar que de cap manera pogan de nou sobrevenir.

Una insurrecció no es may filla de la voluntat de un home, ni de deu, ni de cent, ni de mil. Per haverhi un gran incendi hi té de haver un gran pilot de combustible. Aqueixas insurreccions formidables, tan costosas com impossibles de reduhir s' alimentan del disgust públich engendrat per las torpesas dels governs.

De manera que la pau de Filipinas no será mes que una treva mes ó menos llarga, si no s' aprofita 'l temps pera fer desapareixer totas las causas que llansaren á la rassa tágala al camp de la rebeldia. No fentho aixís, ja podém prepararnos pera fer cara á un' altra guerra, mes dura y costosa en sacrificis que la que acaba de terminar. Tenim l' exemple de Cuba que aixís ho indica.

Las islas Filipinas fins aquí han sigut patrimoni de una burocracia ignorant y famélica, incapás de fer estimar los beneficis de una administració regular que no l' entén ni practica. Compreném que en certs cassos aquells indigenas prefereixin la llibertat del salvajisme á tenir que subjectarse á las extorsions inícuas y desmoralizadoras de una rapinya disfressada de civilizació.

Sobre las islas Filipinas, per si no bastava la burocracia, pesa la insaciable codicia de las ordres religiosas, que s' enriqueixen á expensas del país. Ellas reduehen á una explotació basada en la ignorancia y l' enviliment dels indigenas lo que hauria de constituhir una missió evangélica completament desinteressada.

Mientras los frares de Filipinas procuran acumular grans riquezas establint una especie de feudalisme teocrático, en unas montanyas que 's divisan perfectament desde Manila, existeixen encare tribus de antropófagos, qu' esperan la llum del Evangeli.

¡Pobre Evangeli! ... No sembla sino que 'ls frares emplehin los seus fulls pera fer cartutxos de moneda.

Que no 's posi un remey á n' aquest botxornós estat de cosas, y 'l poble espanyol se veurá novament obligat á pagar ab la seva sanch y ab los seus caudals, la rapacitat dels uns, las culpables tolerancias dels mals governs, sorts á la veu de la rahó y cegos á la llum de la justicia y de l' humanitat.

P. K.

L' HOME-DONA

Doném avuy un retrato fotogràfic autèntich de 'n Joseph Tost, lo treballador carritaire de Reus, que tent ha fet parlar d' ell, ab motiu de haver sigut descubert vestit de dona y es-

DIVENDRES, 31 DE DESEMBRE

Balans del any **Fi d' any** Comensament d' any

LA CAMPANA DE GRACIA

publicarà un interessant número extraordinari

10 céntims

Text é ilustració d' actualitat

8 planas

tacat per m' di de argollas y cadenas als plansóus de una salzareda del terme de El Burgo (Zaragossa.)

Se suposá en un principi, que 'l tal Tost formava part de una conjuració que tenia per objecte matar al general Weyler, y que 'ls seus companys resents ab ell ab motiu de haverli faltat virilitat per cometre 'l crim, l' havian deixat, vestit de dona, á la vergonya. Aquesta versió la sostenia 'l mateix Tost incorrent en un sens fi d' extranyesas y de contradiccions. Deya que li oferiren 500 duros, sense dirli de una manera fixa lo que volian; deya també que 'l tragueren del taller, embarcant-lo en lo mateix tren en que anava 'l general Weyler, camí de Madrid; afegia qu' en algunas estacions l' amenassaren ab una pistola; y terminava afirmant, que no 'l van matar, pero 'l van vestir de dona.

Los cómplices á qui senyalá resultaren completament ignoscents y desconexedors de aquesta farsa. Resultá ademés qu' ell mateix havia comprat per carta feixada á Reus, en los magatzems de *El Siglo* de Barcelona las robas de dona ab que 'l trobaren vestit. Resultá finalment que una carta que tenia al seu costat á la salzareda, y en la qual se 'l acusava de cobard y 's deya que 'l vestirlo de dona obedía á una venjansa, estava escrita del seu puny y lletra.

Aixís donchs la farsa de la conjura contra 'l general Weyler ja no podia aguantarse per no tenir cap ni peus. Y en aquesta situació, suposan qu' en 'l Tost va emprendre un nou rumbo, manifestant qu' ell mateix va vestirse de dona, qu' ell mateix va lligarse y que tot aixó ho va fer, en compliment de una promensa que havia fet á la Verge.

Sols un home que tinga l' enteniment extraviat pot fer una cosa semblant, y si no ho ha fet tampoch, se necessita que n' hi falti un bull p-r dirho.

A títol de curiositat doném lo retrato de aquest infelís, davant de quals aventuras estafalarias un no sab ben bé si ha de riure ó de plorar.

J.

POBRE tinent coronel Ruiz!... ¡Pobre mártir de la seva bona fé!...

Plé de bon desitj per atreure á un núcleo de mambissos á l' autonomia, y confiant en las grans amistats que ab alguns d' ells tenia contretas, durant la seva llarga residencia en lo país, emprengué una excursió al camp insurrecte, degudament autorisat pel governador general de la isla, y provist, segons diuhen (¡y aixó si qu' es vergonyós!) de un salvo-conducto expedit pel cónsul nort-americá á l' Habana.

Confia sobre tot en l' amistat que tenia contreta ab lo cabecilla Aranguren, que havia militat á las sevas ordres, en lo cos de bombers de l' Habana. Pero res li va valguer al infelís. Los insurrectes van assessorarlo. Se diu que 'l mateix Aranguren maná reunir lo consell de guerra que va condemnarlo á mort.

¡Quina infamia!...

Da aquesta trista aventura, qu' en certa manera aseta un cop mortal á l' eficacia de l' autonomia respecte al logro immediat de la pau, lo que mes indigna, es la publicitat donada per las autoritats als propósitos del infortunat tinent coronel.

S' anunciaren los seus preparatius de viatge, s' anunciá aixís mateix l' hora de la seva partida. Tant se valia haver expedit un ofici als mambissos, dibentlos hi: —Obriu 'l ull que ara 'n vé un.... Peleulo!

¡Pobre tinent coronel Ruiz!...

Ja l' ha trobada la pau que tant ambicionava. Sí: ha trobat la pau del sepulcre:

La qual, está ben vist, qu' es la única que poden proporcionar á la nació 'ls governs de la monarquia.

Lo banquet donat diumenje per un gran número de republicans y altres amichs particulars al distingit advocat D. Joseph María Serrallera, signé á mes de una proba de justa consideració al lletrat que ab tanta fortuna ha contribuít á arrancar al jove Sempau Barril de la intervenció de la jurisdicció militar, un acte de gran importancia per la seva extraordinaria significació política.

No hi ha mes que recordar los resultats de un consell de guerra sumaríssim, que condemná al jove Sempau, á ser passat per las armas. Y aquesta terrible sentència s' hauria portat á efecte ab fulminant rapidés, á no haver correngut per fortuna lo dissentiment del auditor que obligá á enviar la causa á consulta del Consell Suprem resident á Madrid. Sense aquesta circumstancia, avuy del jove Sempau ja no se 'n cantaria gall ni gallina.

Es possible—ni estant las garantías suspesas—que hi haja una justicia tan cega y precipitada que fassa dependir la vida de un ciutadé de una circumstancia merament casual?

¡Ah! grabém aquest fet en la nostra memoria, y con-

siderant la gran facilitat ab que pot aplicarse indegudament una pena irreparable com es la de mort, cal no parar fins á conseguir, com es de rahó, que 'ls consells de guerra, en tot cas, se cenyixin á entendre en los delictes pura y exclusivament militars, comesos per militars y que afectin á la disciplina del exercit.

Los paisans no han de coneeixer altra justicia que la dels tribunals ordinaris. Aquesta y cap mes.

Per últim ha sigut alsada la ditxosa suspensió de las garantías constitucionals en la provincia de Barcelona. Ja era hora! Representava per Barcelona una gran vergonya 'l trobare fora del amparo de la ley comú. Felicitemnos, donchs, de que haja cessat una situació tan depressiva.

Ara no cal sino que 'l partit republicá de aquesta provincia recobri 'l temps perdut. S' imposa una activa campanya de reorganización y de propaganda. ¡A ferla, donchs, y vegin prompte 'ls monárquichs que 'l poble que sab fer un ús acertat dels seus drets, es invencible!...

Junt ab la restitució de las garantías legals s' ha dictat una providencia obrint de nou las portas de la patria als presos de Montjuich, que per disposició del govern conservador sigueren extranyats.

Ab aixó s' ha corretgit l' abús inculficable de haver-se donat efecte retroactiu á la ley de repressió del anarquisme, y tots hem de felicitarlos de que al últim s' haja realisat un acte de justicia.

En cambi ha quedat desatesa la reclamació que 's feu en lo meeting del *Tivoli*, en lo sentit de que s' investiguessen los abusos y crueltats que se suposan comesos á Montjuich, durant la sustanciación del procés anarquista.

La divulgació de aquests fets va colocarnos als ulls del mon civilisat en una situació poch envejable, y es per lo tant molt sensible que subsisteixi una obscuritat, que als ulls de la sana rahó, va adquirint molts graus de sospitosa.

Al bon pagador no li dolen prenas y en aquest punt, els fusionistas ab son afany de tapar las faltas dels conservadors, han quedat en deute ab la justicia y ab la conciencia pública.

En un any hi ha hagut á Espanya la friolera de 50 mil sobresseiments.

Cinquanta mil causas, deixadas córrer, per falta de fonaments ó de mérits per sustanciarlas. ¡Quántas molestias y quántos perjudicis no significan per las personas que 's vejeren processadas indegudament!...

Y després dirán que 'l Jurat comet errors!... ¡Qué dirían si sent de la competencia del Tribunal popular l' entaular causas, pronuncies en un any tan sols 50 mil sobresseiments?

Per mes que á la justicia la pintan ab una vena als ulls, francament, ni anant á las palpentas se justifica qu' en l' espay de un any se pugan causar 50,000 disgustos á 50,000 ciutadans que no 'ls mereixian!

La petita república de Haiti no ha tingut mes remey que cedir á las imposicions de Alemania.

Un barco de guerra del imperi va donar quatre horas de temps per aprontar una cantitat reclamada, baix amenassa de bombardeig, y 'l representant dels Estats Units que fins á las horas havia fet veure que sostenia als haitians, va ferse enrera, dihent:

—Ja veureu, mestres: qui tingui mals de cap que se 'ls passi.

Avuy lo poble de Haiti está que trina contra aquest Patró Aranya, que fent grans bocadas de valentia y de bon companyerisme, quan té embarcat á un infelís, lo deixa á mercé del temporal.

Y pensar qu' Espanya s' ha perdut per pendres en serio las bravatas de aqueix fanfarrol!

CARTAS DE FORA.—*Mataró.*—Lo dia 12 del corrent, ab permis del arcalde Sr. Sans va realisarse la manifestació projectada pera portar una corona á la sepultura del malaguanyat D. Francisco Genissan, acte que no 's pogué realisar anteriorment per haverlo prohibit lo reaccionari Sr. Cabanyes, quan exercia d' arcalde. La manifestació 's veje molt concorreguda, sent al mateix temps que un tribut á la bona memoria de un digne ciutadé, un acte de protesta contra las arbitrariedades de un ex-arcaldé caparrut y enemich de las expansions lliberals.

Capanes.—Es de notar la conducta desatenta del arcalde que sufrim, el qual després de haver convocat á la comunitat de regants de l' horta, 'ls tragué de la sala del ajuntament á caixas destempladas pretextant que no hi havia número suficiente pera celebrar sessió. Encare que aixó signés veritat, una mica de consideració y de cortesia no hi haurian estat de mes. —A veure si l' arcalde gastarà tants fueros quan los regants li demanin los comptes justificats de las entradas y sortidas, tenint com tenen dret perfecte á que se 'ls donguin.

Ripollet.—Dilluns signé enterat en lo cementiri civil lo vell Porta, home de 67 anys tan avansat en ideas y en honradés com en edat. Tots los traballs que feren els fardilles tas per inmiscuirse en los seus assumptos resultaren inútils. Ni ell, ni 'ls seus fills consentiren que l' anessin á amohinar en

aquells solemnes instants, per lo que scrtiren de la casa trayent foch dels caixals y escupint mil malediccions contra la honrada familia —L' enterro civil, lo primer que s' efectúa á Ripollet, tingué bon acompanyament, y mes de 300 personas sortiren á presencarlo, ab tot y l' ordre del Arcalde que va prohibir que passés pel mitj de la població.

Sitjes.—Convindria que algún metje alienista fes una visita á la rectoria d' aquesta vila, per que 'm sembla ¡Déu no ho fa-si! que l' encarregat de pasturar las ovelles sitjetanas, necessita de bon trós que li donguin una mirada. Es un home adotzenat, dominat completament per la soberbia, de carácter irascible y absolut, y la seva ront-ria arriba al extrém de lluhir en tots los actes públichs, una gran creu que segons he sabut després es un premi de *Lectura* que va tenir en un estudi de primeras letras quan no més tenia dotze anys. Aném al cas! El dijous de la senmana passada, últim dia del novenari que las hicas de Maria dedican tots los anys á la seva excelsa patrona, y mentres un predicador vingut de fora s' esgargamellava dalt de la trona, surt el rector de la sacristia y encarrantse ab uns joves que estavan ab lo degut respecte y atenció, va dirlos tot picant de peus y ab veu de *juerguista*:—Indecents, lletjos, bacons, irri á fora! El predicador al sentir tal lenguatje y esbalot es va creure que algún carreter havia entrat en lo temple y ab un arranch de celestial inspiració va dir dirigintse á la Verge, ¡Perdona madre mia al blasfemo que viene á profanar, etc. Una gran riallada va coronar aquestas últimas paraulas, produhintse tal escándol que semblava que allí *habia de haber algo gordo*. Després el sagristá va donar algunas explicacions, de lo que vam treure en clar que 'l bon senyor, acabava de brenar molt bé y la *zocolata* li havia pujat al cap. Com aquest fet, junt ab altres estravagancies se repeteixen bastant sovint, tot fa creure que deu tenir alguna gotera al cervell inspirant per aquest motiu res més que llástima y compassió.—M. B.

¡POBRE GALL!...

A la porta de l' iglesia
truca un home mal girbat.
—¿Qué voléu?

—Sobre la palla.

á la vora del corral,
m' ha nascut aquest *pollastre*...

¿El voldriau batejar?

Lo rectó amaneix los trastos,
va á la pica murmurant,
mulla al poll una miqueta
y... ja está.—Li dirém Pau.

¿Qui es aquell que pels camps corra
fent tantinas, troessant,
ajupintse sobre l' herba,
podant vinyas, segant blats?
Es en Pau, es el *pollastre*
que tot just sab caminar
y ja 's va á guanyar la vida
traballant com un bastaix.
¡Ala, Pau!... Cal que 't belluguis:
qui no sembra, no cull grá.
El sagó que t' alimenta
s' ha de remullar suant.

El pollet ja llueix cresta,
el *pollastre* s' ha fet gall.

¡Ab quin brillo puja 'ls marjes!

¡ab quin garbo crusa als camps!...

De cantar no 'n sab ni gota...

¡Com que no n' hi han ensenyat!

¡Com que s'ols creu que hi ha estudis

perque passant per davant

ha vist á voltas entrarhi

als pollets acomodats!...

Pero en Pau als la cresta,

bat las alas arrogant

y ab son especial llenguatje

diu:—¡No importa!... ¡Tinch vint anys!

—¿Vint anys tens?

—Ahir vaig ferlos.

—Donchs ja pots aná á escoltar

la crida que fa á la plassa

lo director dels corral:

—Tots els galls de poca ploma,

¡tots els galls mal pentinats,

¡els que dormen á la palla

¡y els que van justos de gra,

¡s' embarcarán en un barco,

¡que atravesant lo mar gran

¡los conduhirá á la Habana...

¡Cuydado que 'n falti cap!

¡A l' Habana, ja que ho diuhen!

¡A la Habana tots els galls!...

—¿Com te proba aquesta terra?

—Malament! No paro may:

si fa sol, haig d' aguantarlo;

si acás plou, m' haig de mullar;

per menjar no trobo teca,

per dormir no trobo jas...

y jala, corra tot lo dia,

atravessa rius y camps!

¡Treu los esperóns! ¡fés l' home

¡proba qu' ets un gall de sanch!...

¡De sanch!... Al veni 'n tenia,

pero avuy ja no 'n té pas...

En Pau se mira la cresta

grogá, marcida, penjant;

las camés ja no l' aguantan,

té 'ls esperons espuntats,

en las marxas fatigosas

va deixant plomas al pas

y ai probar d' alsar las alas

veu que no pot. ¡Pobre gall!...

—Pau, has de torná á la terra,

has de torná al teu corral;

aquí, á més de ferhi nosa,
hi estás bon xich exposat...—
Y en Pau es portat al barco,
perque ell sol no hi pot anar.
¡No més té la pell y 'ls ossos!...
¡No més aixó li ha quedat!...

Fa ja tres días que 'l barco
llisca furiat cap ensá.
En Pau acaba la vida,
fa un gemech, inclina 'l cap
y... á mitja nit dugas sombras
tiran un cadavre al mar.

Los tiburóns del Atlántich
avuy s' han menjat el gall...
Ab sas miserias despullas,
los peixos han fet Nadal.

C. GUMÀ

BROMAS REALS

ARA que la guerra entre Grecia y Turquia sembla qu' esta definitivament acabada ¿volen sapiguer ab tots los péis y senyals las causas d' aquesta llyuya y 'l verdader motiu pel qual milers y milers de sers humans nan anat al degolladero ab la candorosa creencia de que morian per la patria?

Es una revelació espantosa, deguda á un periódich inglés: revelació que fa posar los cabells de punta y que segurament deixarà ab un pam de nas á aquells quatre atrafegats que al comensar la guerra van felicitar al rey Jordi, presentantlo poch menos que com un héroe capás de posarse al costat de Léonidas y de tutejar á Milciades.

Preparinse á escoltar y, sobre tot, preparinse á esgarriarse veient ab quina frescura 's juga en certas esferas ab la tranquil·tat de las nacions y ab la vida dels infelissos súbdits.

El rey de Grecia que, segons las senyas, més que un bon rey es un bon pare, se trobava á Copenhague fa dos anys, acompanyat de la seva única filla, la princesa Maria. Entre las varias personas que en aquella época hi havia á la capital de Dinamarca—diu lo periódista inglés que explica aquesta tenebrosa intriga—figurava en primera línia 'l duch Miguelovitch, parent del emperador de Rússia y solter inmensament rich.

—¿Rich y solter?—va pensar el rey de Grecia, filosofant com podria ferho qualsevol senyor del ensanche:—vet aquí 'l home que convé á la meua filla. Veyám si 'l pesquem.

Y posant fil á 'l agulla, tirá varias indirectas y vejé, ó cregué veure, que la proposició no era rebuda tan malament que 's pogués considerar retrassada.

Lo duch rus no deya que no, pero tampoch deya que sí. ¿Cóm ferho per obligarlo á determinar-se?

¡Aquí de la diplomacia!... Pera estimular á un galán—sembla que pensá 'l rey de Grecia—res tan segur com fer sortir en escena á un rival que vingui á disputarli la dama... ¿A qui buscarem pera desempenyar aquest lluhit paper?

Al rey de Servia. Lo jove Alejandro es un minyó de uns 27 anys; la mateixa edat que la princesa Maria, objecte de la qüestió.

Escullit el primo que havia de servir de comparsa inconscient en aquesta comedia, el rey de Grecia feu entendre al de Servia que si volia ser home y establir una aliansa ab els grechs y prosperar en pochos anys, lo camí més recte y segur era que 's casés ab la princesa Maria.

L'ignocent Alejandro mossegá 'l am y sense pensar's hi gens, agafa 'l mundo y se'n va á Atenas.

Arriba allá ab unas ganas de casarse del botavant, se presenta al palau del monarca grech... y 's troba ab que 'l dia avants lo duch rus havia demanat la má de la filla del rey Jordi.

El pare havia triunfat; la diplomacia havia venut. Pero 'l pobre rey de Grecia al enviar á passeig al jove Alejandro, preferint al riquíssim Miguelovitch, ignorava que 'l rus era un diplomátich més tí qu' ell y que al demanarli la noya no 's proposava res més que impedir 'l aproximació de Grecia y Servia, mirada ab rezel per la cort moscovita.

En efecte: desvanescent lo perill d' aliansa servi-grega, 'l rus comensá á fer lo pagés y 's olvidá completament de la paraula que havia donat.

Lo rey Jordi s' impacientá y 's posá á parodiari al sogre de La Diva.—¿'T casas ó no?... A la una... ¿'T casas ó no?... A las dugas... ¿'T casas ó no?... A las tres.

Pero ni á las tres, ni á las quatre ni á cap hora: 'l promés dels quartos s' escorregué com una angulla y la princesa Maria 's quedá composta y sense nuvi.

Furiós, indignat contra Rússia, 'l monarca grech, sapient que d' aquest modo la faria cremar, instigá als cretencs per que se subieassin.—Aixís—devia dirse—remoch la qüestió d' Orient y molesto á la cort de Sant Petersburg.

Estallá la insurrecció de Creta. Rússia va queixarse al grech acusantla d' haverla fomentada. Lo rey Jordi respongué que si 'l duch Miguelovitch se casava ab sa filla tot se podria arreglar. El rus contestá ab ambigüetats; el grech, després de molt esperar, comprengué que se 'l rifavan y exclamá com si realment tingués rahó:—¡Tot per la pobra isla de Creta! ¡Tot per la causa del helenisme!...

Y armá barcos, organís exercits y 's disposá á fer una pila d' heroyicitats.

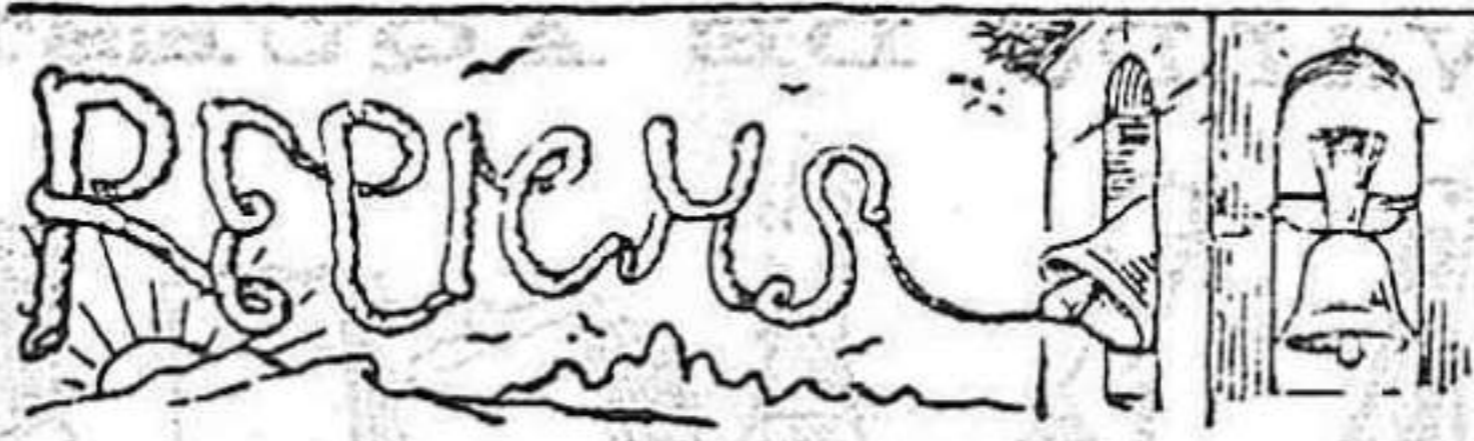
Pero 'l rey de Grecia proposa... y las grans potencias disposan. Quan 'l home estigué ben enredat, las potencias manifestaren al grech que si seguía endavant rebría de valent; que 'ls turchs entrarian á Atenas, que li pendrian la corona y que faria 'l paper més ridícul que un monarca haja fet al mon.

Lo rey s' espantá, comprengué que buscant un gendre s' exposava á perdre 'l cetro y cedint á las imposicions de Rússia é Inglaterra, permeté que 'ls turchs trituressin 'l exercit y que 'ls seus pobres vassalls morissen com á moscas, pensantse ¡ignocents! que morian per la llibertat y per la patria.

«La derrota del exercit grech—diu 'l escriptor inglés que relata aquesta historia—estava secretament convinguda entre 'l rey de Grecia y la cort de Rússia...»

...¿Veritat qu' es bonich tot aixó? ¿Veritat que 'ls exemples de las testas coronadas, més que per imitar, serveixen... per altra cosa?

FANTÁSTICH.

os procuradors dels frares van anar á ca'n Sagasta á felicitarlo per la terminació de la guerra filipina. Pero D. Práxedes no hi era, ó á lo menos així van dirho. Per lo qual be pot afirmarse que 'ls frares no poden veure al home del tupé.

Va rebre á la comissió dels cogullats, D. Pablo Cruz, secretari particular del actual president del Consell de ministros.

Si 'm preguntan que me'n sembla, 'ls respondré qu' en aquest cas especial va modificarse un antich refrá, poguentse ben bé dir: «Ante la cruz, el diablo.»

Los romeristas han obert una suscripció per eregir una estatua á n' en Cánovas.

Los conservadors del Directori n' han obert un' altra per erigirli també la seva estatua corresponent.

Ara no mes falta que 'n Silvela treballi per posarlos de acort, baix la següent fórmula:

«Las dos estatuas se colocarán sobre un mateix pedestal, y representarán á n' en Cánovas agarbonantse ab sí mateix, com una representació plástica del estat de armonía en que al morir va deixar al partit conservador.»

Los nostres barcos de guerra no troban may á las embarcaciones que surten de las costas nort-americanas embutidas de contrabando de guerra.

En cambi un cutter yankee ha capturat á set barcos espanyols que á impuls del temporal s' havian desviat del seu rumbo, quals barcos en lloch de dinamita portavan líquit de agafar monas, vulgo ayguardent.

Y ara veurán com se 'l xarrupan, sense que á n' en Moret ni á n' en Sagasta se 'ls hi ocorri entaular la més minima reclamació. Al contrari, quan els yankees estigan ben térbols encare 'ls consentirán que 'ns insultin.

Se dona per feta la inteligencia electoral entre 'l hereu Pantorrillas barceloní y 'l comité de 'n Silvela en aquesta provincia.

Ara si que podém dir «Déu els cria y ells s' ajuntan.»

¡Bonica aliansa la de la daga florentina y la del ganivet de molas!

Si al pobre sufragi universal no li treuben las tripas, no será pas per falta d' armas de tall y de punta!

Al banquet dels romeristas van posarhi plat per en Weyler.

Pero D. Valeriá no hi va anar.

En va li havian parat la llosa; 'l aucell va passar de llarch.

Els xulos antequeráns tindrán si vostés volen molta barra; pero vaja, que 'ls pardals mallorquins gastan en cambi molta picardia.

Deya un capellá: —Nosaltres ens ribém de 'l autonomia aranzelaria que 'l govern ha concedit als cubans... ¡Vaya una cosa mes nova!

—¿Cóm s' enten que no es nova,—li observaren—si no hi ha hagut fins ara cap nació que 'l haja concedida á las sevas colonias?

—Podrá ser com diu; pero en cambi á 'l Iglesia la tenim desde temps inmemorial.

—¿Qué á la iglesia la tenen?

—Si, senyor: en materia de aranzels de funerals y enterros, cada parroquia fa lo que li dona la real gana. Vegi si aixó no es 'l autonomia aranzelaria!

Llegeixo: «Se creu que 'l govern insular de Cuba quedarà format per tot lo dia 24 del corrent mes.

¡Lo dia 24, vigilia de Nadal!

Nadal, la diada del turro!

¡Gran oportunitat per inaugurar un govern nou de trinca!

Algúns elements volían presentar á Palet de Rubí pel districte de Tarrassa; pero 's diu que aquest renuncia generosament á la má de D. Leonor, y en lo seu puesto procura obtenir cabuda 'l ex-monárquich de double, ex-republicá de double y actualment revolucionari de llavina, D. Eussebi Jover, que ja en una altra ocasió vá solicitar los sufragis dels electors de aquell districte. Tot depen de que 'l Sr. Laribal, director del Diluvi 's prestá á pagarli 'ls gastos de la elecció.

En vista del fusellament del tinent coronel Ruiz, me sembla que ha arribat 'l hora de que 'n Sagasta escrigui una carinyosa carta á n' en Mac-Kinley.

«Mister—podrá dirli—en distintas ocasiones ha ma-

nifestat vosté grans desitjos de intervenir en la qüestió de Cuba, en lo sentit de lograr quant antes la seva pacificació. Sempre que la seva intervenció 's limiti á aconsellar als cabecillas la conveniencia d' acceptar 'l autonomia, ja té permís de anarlos á trobar. Pero en aquest cas li aconsello que avants d' emprendre 'l viatge fassi testament. Los mambissos son com las fieras: de vegadas no coneixen al amo.»

L' esquadra nort-americana concentrada en lo golfo de Méjich, ha rebut ordres de situarse á Cayo-Hueso, á deu horas de navegació de la Habana.

¿Eh qu' es Cayo? ¿Eh qu' es hueso? ¡Si senyors: y un os bastant dur de rosegari!

Y 'l govern espanyol tan tranquil, y tan confiat en la virtut de 'l autonomia.

Pero ca'... No hi ha que pensar mal per mes que 'ls barcos de guerra yankees s' arribin á 'l isla. Aixó es degut senzillament á que 'l oncle Sam, al ferse á la mar va descuidarse á casa seva la caps de mistos.

Y ara, quan li passi pel cap encendre la pipa, cridarà: —Ep, Sr. Máximo Gómez, donguim foch si es servit, que vull pipari!

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

1.ª ANAGRAMA.—Armat—Matar—Marta.

2.ª GEROGIFICH.—Per sostres las casas.

Han endevinat 2 solucions los ciutadans Pau Petricó, A. del Sarau, Maria Rossa. Un Nyébit, Indaleci P y J. M. Tomaset; n' han endevinada 1 no més Tit de la Tita, Raviolis, Miranius y Pere Salabugas.

ENDEVINALLAS

XARADA

«Dos Total tinch una un dos qu' es molt y molt tres tercera, y no més sol menjá arrós en las festas de primera.»

JOANET AUBERT MANENT.

TRENCA-CLOSCAS

S.ª ANA DELVAS S.
OLOOT

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas lo nom de una gran victoria espanyola.

PERET DEL C.

GEROGIFICH

K I
Verola
T I
Pulmonía
C
D. A.
T
Dengue Tifus.

JOSEPH DURBAN.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans P. Masrius, Perinyo Gtirac, Jaume y Castells, M. Betriu F., J. G., Un de Figueras, Anacoreta, Patllari Pica-foch, Un ex-enotanat, Pere Micos y N. P. B.:—Lo qu' envian aquesta semana no fa per casa.

Ciutadans Tit de la Tita, Vicentó. Un devot de Monral, F. Mas Abril, A. Mas Jornet, J. M. Villá, Paulito Giralt, Pepet Panxeta, Un Drago de Santiago, J. Aubert Manent, P. Miaróns, Tomás Mirambell y Un Aschanti:—Inser tarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá A. Marull: L' articlet que 'ns envia careix de condicions literarias.—Félix Cana: La composició es llarguissima, y ademés no li veyem la punta.—Pep Llauné La de vosté va bé: la publicarem.—J. Bruguera Caner: La composició que 'ns envia la trobem una mica enforollada: li falta precisió y claretat.—E. Suñé: En la composició Reys hi ha molts defectes de versificació: de las demés n' aprofitarem alguna.—A. López Torras: No 'ns acaba d' agradar.—Corresponsal (Almóster): Veurem de parlarne la proxima semana: en la present no podém ferho per excés de original.—U. V. (Soria): Idem Idem.—F. P. (Artesa): Idem Idem.—F. Comas: La composició es fluixeta.—Lola, Leta y Lila: Lo que 'ns envia es graciós; pero no es insertable.—Surisenti: Lo vers septim de sa composició, no té 'l accent á puesto.—Deli Brez: Verdaderament está algo millor versificada, pero 's veu que ha sigut escrita ab pena; careixent de la novetat y la frescura tan necessarias en aquesta classe de composicions.—Antón del Singlot: Lo quadret es poch sentit.—J. Staramsa: Va molt bé: ho publicarem.—J. Puig Cassanyas: Idem Idem.—R. Muntané: Careix de xispa.—Pik-Tik-Crik: No compreném el motiu de la seva suposició.

ALMANACH

de LA CAMPANA DE GRACIA pera l' any 1897

Un tomo d' unas 200 plenas ilustradas ab profusió de caricaturas degudas als més brillants dibuixants.

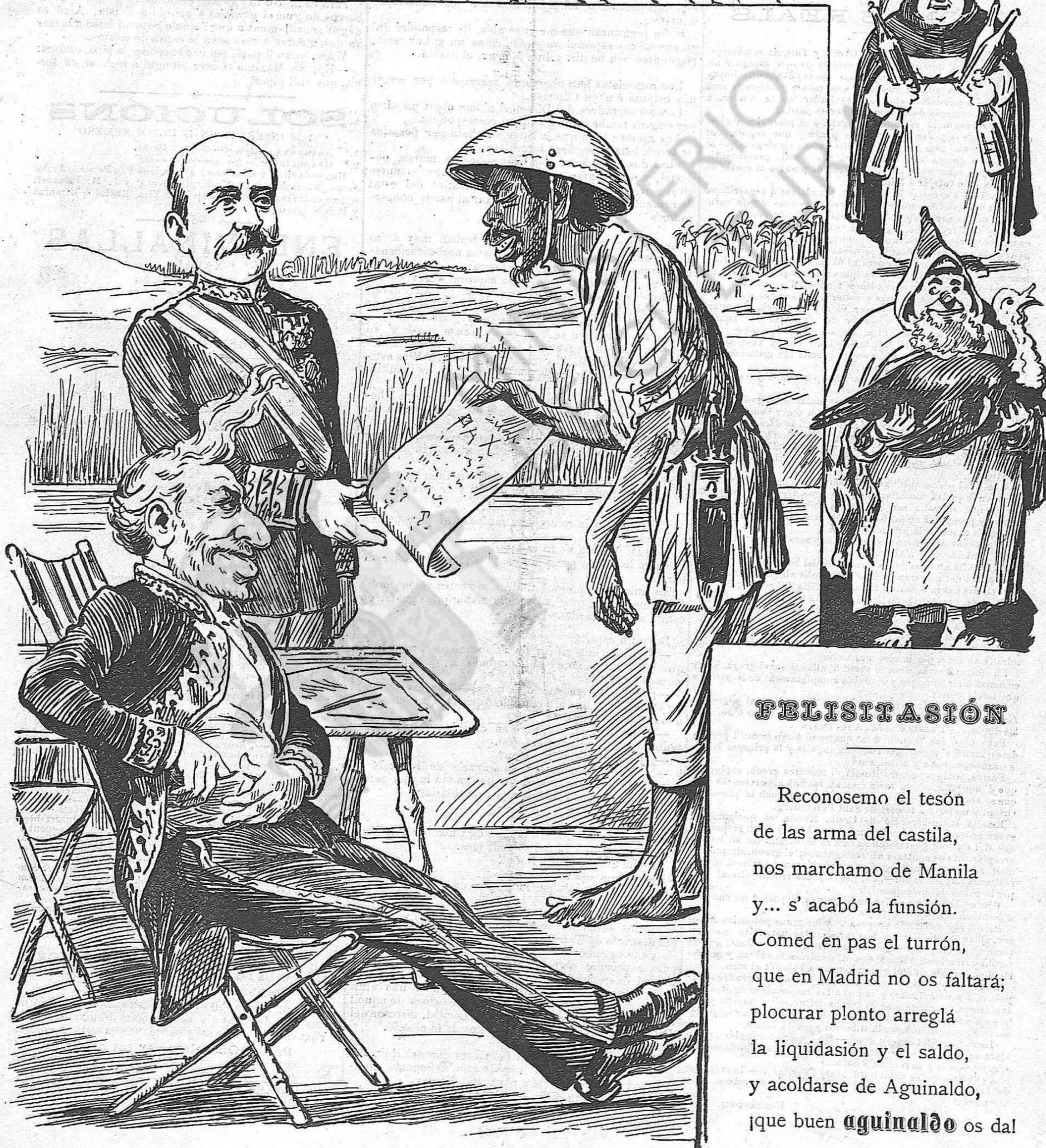
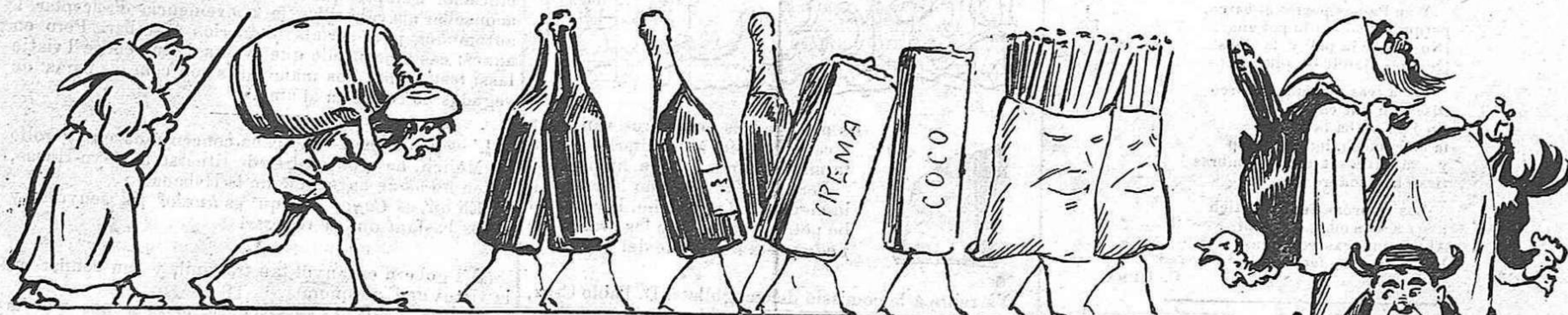
Text escullit plé de sal y pebre, una cuberta ab colors.

Prou DOS ralets per tot arreu.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mítj, 20.

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona

L' AGUINALDO DE AQUEST ANY

FELISITACIÓN

Reconosemo el tesón
de las arma del castila,
nos marchamo de Manila
y... s' acabó la funsión.
Comed en pas el turrón,
que en Madrid no os faltará;
plocurar plonto arreglá
la liquidasión y el saldo,
y acoldarse de Aguinaldo,
¡que buen **aguinaldo** os dal

¡ Felissas festas!